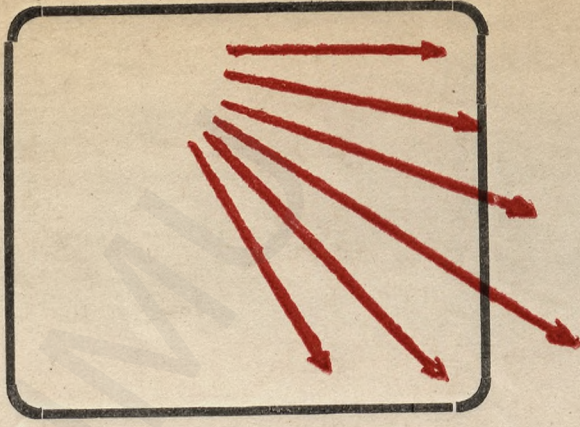




DİRANAZ

SİNOB HALKEVİNİN AYLIK DERGİSİ

SAYI : 11

30/11/1936

YIL : 1

İçindekiler

Eski Sinob	İbrahim Ertuğrul
Bir mektup	Yusuf Kemal Tengirşenk
Eski Sinob (Çevirme)	Nazlı Tengirşenk
Büyük gaye	Ceyhan Atuf Kansu
Filozofla baş başa	Ragıp Kut
Çoraktan İsveçe	Ali kahya Havzar oğlu
Göklerden istediğim (Şiir)	Cihad Rüşdü
At	Şeref Kayaboğazı
Meğer buda bir hayalmiş?	Ş. Sami Kubilây
Yolcu'ya (Şiir)	Salim Tavaç oğlu
Kısa haberler	***

Derginin sahibi: Sinob Halkevi İdare heyeti

Yazı işleri Müdürü: Cemal Yüksel

(Basıldığı yer: Sinob İl basımevi)

DIRANAZ

SINOB HALKEVİNİN AYLIK DERGİSİ

YIL: 1

30/11/1936

SAYI: 11

Eski Sinob	İbrahim Ertuğrul
Bir mektup	Yusuf Kemal Tengirşenk
Eski Sinob (Çevirme)	Nazlı Tengirşenk
Büyük gaye	Geçmiş Atatürk
Filoxola baş başa	Rasip Kut
Çoraktan İsvaçe	Ah Kalya Havzar oğlu
Göklerden istediğin (Şiir)	Gıyâş Rüşdî
Al	Şerif Kayabodaz
Meger buda bir hayalimş	Ş. Sami Kudiyâ
Yolcu'ya (Şiir)	Salim Tavacı oğlu
Kısa haberler	***

Derginin sahibi Sinob Halkevi İdare heyeti
Yazı işleri Müdürü Cemal Yüksel
(Basıldığı yer Sinob İl baskıhanesi)

OSMAN FETİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMUNA
ARMAĞANIDIR

DIRANAZ

Ayda bir dafa çıkar , Sinob Halkevi kültür dergisidir.

SAYI: 11

YIL: 1

30/11/1936

ESKİ SINOB(*)

İbrahim ERTUĞRUL

AYLIK KONUŞMA:

Son yıllara kadar, ilmin her alanında olduğu gibi, memleket incelemelerine verilen önemin de değeri derecesinde olmadığını, yurt işleriyle yakından ilgili olanlar görmüş ve sezmişlerdir. Pek yeni atılan dil devrimi adımla muvazi olarak, günlük, aylık gazete ve dergilerde memleket incelemelerine ayrılan yerin çoğaldığını gördükçe sevinmemek elden gelmez. Bu (herkesin önce kendisini sonra başkasını tanıması gerektir) düsturunun iş alanında gerçekleşmesi demektir. Yirmi yıl önceki nesle, bulunduğu kasaba veya şehrin tarih ve coğrafyası hakkında fikir verilmenden dünyanın meşhur şehirlerinin, sıradağlarının saydırılması, ezberletilmesi kadar yanlış bir öğretim yolu tasavvur bile edilemez.

Bu tüdeşten itibaren, Diranazın sayfaları, yurttaşları çok yakından ilgilendireceği işkilsiz bulunan, eski Sinob hakkında yazılmış İngilizce uzun bir makalenin tercümesiyle süsleneyecektir. Rıza Nur Kitapsarayında, eski Sinob hakkında değerli görüş ve incelemeyi kapsıyan (American Journal of Philology) adındaki Amerikan mecmuasının bulunduğundan ve bu iki tüdeşinceki (David M. Robinson) un uzun makalesinden haberdar olan vatandaşların sayısı herhalde pek

(*) David M. Robinson tarafından yazılıp Nazlı Tengirşenk tarafından Türkçeye çevrilen eser.

azdır. Haberdar olanlar da dil bilmezlikten bu iki mecmuadan faydalanamamışlardır. İşte yukarda adı geçen uzun makale, Halkevimizin teşebbüsü, ile Sayın Saylav Y. Kemal Tengirşengin refikası Bayan Nazlı Tengirşenk tarafından aslı tamamen muhafaza edilerek Türkçeye çevrilmiş ve Halkevine hediye edilmiştir.

Küçük bir kitap teşkil edecek kadar geniş tutulan ve Sinobun tarihsel mevkiini, mevkiinin önemini, ticaretini, yapılışını, karagünlerini ve yeniden canlanmasını, İran idaresi altındaki durumunu, sinesinde kurulan Pontos Krallığına Romalıların zamanındaki halini, son medeniyetini ve dinini kapsamak üzere on bap üzerine kaleme alınan bu makale, Sinob hakkında kendisinden önce yazılmış tarihsel eserlerin okunmasından sonra hazırlandığından özel bir değeri vardır.

Diranaz bu aydan itibaren bu uzun makalenin Türkçesini iç sayfalarında neşre başlamıştır. Yurttaşlar tarafından ilgi ile takip edileceğine de emindir. Diranaz, Sinob tarihi hakkındaki bu eserin neşrine vasıta olmakla, üzerine aldığı memleket incelemeleri ödevinden en önemli bir kısmını tahakkuk ettirmiş olmakla ayrıca sevinir.

Eseri Türkçeye çeviren ve Halkevine hediye eden Sayın Bayan Nazlı Tengirşenge açık teşekkürlerini sunmayı da bir borç bilir.



Çamlıca, 12/11/936

Sayın Bay Süreyya Yurdakul Sinob Valisi

Amerikanın John Hopkins Üniversitesi Professörlerinden David M. Robinson'un Eski Sinob hakkındaki yazısını refikam Türkçeye çevirdi. Makale bir tettebbü eseridir. İçinde metinden başka eski Yunanca bazı kelimeler ve ibareler, notlar, sonunda Eski Sinobun tarihine dair, müellifin söylediğine göre bugün hemen hiç biri hiç bir yerde bulunmayan eserlerin listesi ve sonrodan bulunmuş bir iki kitâbe hakkında ilâveler vardır. Bunları ben biraz tetkik ettim, notlardan bir kısmı da terceme edildi: Gördüm ki bütün bu teferruat eski Yunancayı, Lâtinceyi ve diğer lâzım olan dilleri bilen ve kadim tarihle uğraşan zatlar içindir

Onların bu tercemeye ilâvesinde bizim için bir fayda yoktur. Eserin İngilizce aslı Sinobda Rıza Nur Kütüphanesinde durmaktadır. Merak edenler gidip orada görebilirler.

Bu tercemeyi refikam, münasip gördüğü şekilde halkın istifadesine arz etmek için Sinob Halkevine teberru ediyor.

Asıl eseri ve tercemeyi bu mektubumla beraber size yolluyorum. Eserin Rıza Nur Kütüphanesinden ariyet alınmış olduğunu bilirsiniz, bunu Rıza Nur kütüphanesine iade ederek makbuzunu Ankaraya, bana gönderirseniz minnettar olacağımı arzeder ve şimdiden teşekkür ederek saygılarımı sunarım.

SİNOB SAYLAVI

Yusuf Kemal TENGİRŞENK

David M. Robinson'un Sinob hakkındaki makalesini, notlar ve eski Yunanca kısımlar hariç olmak üzere, olduğu gibi tercemeye çalıştım. Hatta eski isimleri, İskenderiye gibi bazı pek meşhurları istisna edilirse, yeni adları ile ifade yoluna bile gitmedim. Sinob hakkında çok ilmi bir eserin Türkçeye çevrilmesinde bundan başka türlü hareket edilemezdi. Bu noktayı makaleyi okuyanlara önceden arz etmek isterim. Eski Yunanca kısımların yerleri boş bırakılmıştır.

Nazlı TENGİRŞENK

American Journal of Philology

NIN

2 inci cildinin 106,107 numaralı nushalarından

Yazan: John Hopkins Üniversitesinden David M. Robinson

Türkçeye çeviren : Nazlı Tengirşenk

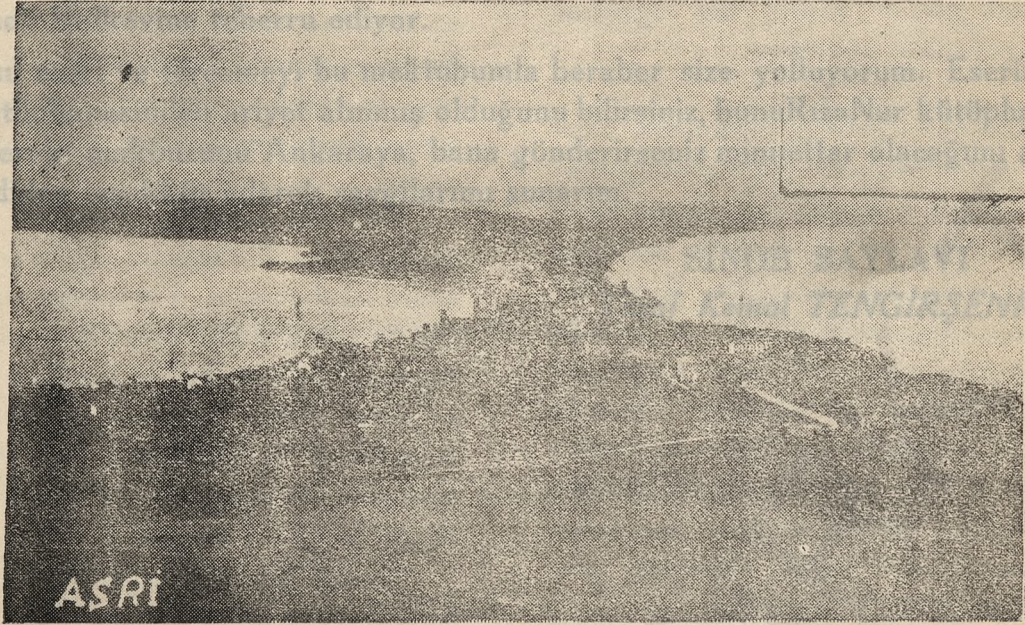
ESKİ SİNOB

BİRİNİ KISIM

METHAL

1855 den beri Sinoba dair hiç monografi (mahsus risale) yazılmadı. Kırım muharebesi dolayısıyla bir müddet Karadeniz şehirleri hakkında alâka uyandığı ve yakınında Türklerle Ruslar arasında vukua gelen bir muharebe sebebiyle Sinobun muvakkat bir zaman şühret bulduğu bu tarihte vv. T. Streuber'in tarihi araştırmısı

(Sinob. ein Historisch - Antiquarischer Umriss, Basel 1855) intişar etti. Eserde bir çok yanlışlıklar vardı ve müellif, sonradan keşfolunu b şehrin tarihini pek ziyade aydınlatan kitabelerden ve meskûkâtdan haberdar değildi. Bundan başka, o tarihten beri geçen yarım asır içinde eski Yunanistana ve Yunan kolonilerine dair çok iyi tarihler yazıl-



ASRI

(Sinobun umumî görünüşü)

dı. 1902 de Amerika Atina mektebinde (American Schol in Athens) çalışdığım sırada Professör Edvvard Capps; fırsat bulunursa eski Sinobla alâkadar olan bütün mevad hakkında tam bir araştırma yapmamı ve kabil olursa neticeyi neşretmemi tavsiye etti. Berlinde Professör Edvvard Meyer'den ve Göttingende Professör George Bunsolt dan da beni bu işe teşvik eder iltifatnameler aldım. Önceden bir çok tebbüglerden sonra 1903 Haziranında bir müddet orada oturmak için, şehrin kendine gittim, şehrin civarında muhtelif istikametlerde seyahatler yaptım ve bulduklarımı canlı ve tarihi bir tasvirde toplamayı düşündüm. Ne dereceye kadar muvaffak olmuş olduğumu okuyucum takdir edecektir.

Notlardan ve müracaat edilmesi gösterilen eserlerden anlaşılacağı veçhile müellifin teşekkür borcu olan yerler çok ve çeşid çeşiddir. Bundan sonraki sahife notunda zikredilen coğrafiya kitaplarına ilâve olarak M. Sengebusch'un muhtasar Sinopiarom quaestianum Specimen Berlin 1846 adlı eserini, Numismatic Chronicle'in 1885 tarihli nushasında SIX in Sinob meskûkâtı hakkındaki makalesini umumî tarihleri, hususile Edvvard Meyer in Pontüs Krallıkları tarihi (Geschichte des Königreiches Pontos) ni ve Reich-Götz in Mithradate Eupator ını zikretmek lâzımdır. Eski kaynaklar ve başka yeni eserler de makalenin başından sonuna kadar yerlerinde gösterecektir.



Cumhuriyetimizin Onüçüncü Yıl Dönümü Bayramı Sinobda coşkun tezahuratla kutulandı. Bu resim Cumhuriyet alanında yapılan töreni göstermektedir.

Büyük Gaye

Ankara

Ceyhun Atuf Kansu

Türkün, Halkevleri çocuğunun en büyük gayesi nedir ?

Şu mukaddes çatı hangi büyük fikrin, hangi büyük mefkûrenin kanadı olmuştur.

Halkevleri çocuğu; Anadolu topraklarının kültür misyonevi olacaktır.

Köylü boş ufuklardan yıllarca bu kavalıyı bekledi, köylü kültürü, tekniği, iyiyi; güzeli ve doğruyu kucaklamak istiyor.

Köylü çamurlu yollarında senin ayağının izini arıyor. Köylü kafası ile, kalbile uyuduğu şark âlemlerinden ; garb âlemlerine geçmek istiyor.

Köylü mekteb, köylü doktor, köylü ziraatçi, köylü yeniyi bekliyor.

Köylü seni bekliyor Halkevleri çocuğu !

Şu çatı sana büyük gayenin büyük manasını veriyor, sen Halkevlerin de büyük gayenin mayasını ahyorsun.

Halkevleri çocuğu en büyük gayen; Büyük köy davasının önünde yer almandır.

Köy ve köylü; masallardaki cennet tasvirlerindeki ifadede toplanmıyor bugün.

Köy ve köylü bir hakikat karşısında cennet olmaktan uzak harab ve geridir.

Halkevleri çocuğu... Bu büyük dava seni soflarına çağırıyor. Uzak ve hayal cennet köy yerine, yakın ve hakikat olacak cennet köyü sen yaratacaksın.

En büyük dava işte köyü cennet yapmak davasıdır...

Halkevleri senin kalbinde işte bu gayenin ateşini yakmak istiyor.

Halkevleri büyük Türk yarınının kaynağıdır. Sen Halkevleri çocuğu bu kaynağın mukaddes ateşinden kalbini alevliyecek ve gayene, davana doğru koşacaksın.

Sen büyük yarının, büyük kültür zaferini kazanan Halkevleri ordusunun isimsiz fakat unutulmaz neferi olacaksın.



Filozofla baş başa

— 1 —

Ulus sevgisinin temeli

Ragıp Kut(1)

Hırçın Karadeniz , Gerzenin تنها va kuytu yollarında, şakrak bülbül sesleriyle çınlayan sessiz defne ormanlarının eteklerine yorgun bir âşık gibi sokulur, sesi tatlılaşır; sanki adı belirsiz güzel çiçeklerle, has menekşelerle örtülü olan bu eşsiz yalıların latif kokusu, her mevsimde yeşil atlaslara bürünmüş yamaçların nazlı yaslanmış, onu serhoş eder, Uzaklarda karışık ve korkunç bir ugultu ile şakınan, kükriyen dalgalar, burada gümüş kollar halinde uzanır, yalıları sarar.

Son aylarda bu yalıların تنها yamaçlarına garip bir adamın dolaştığı görülüyordu. Uzun saçları, bıyıkları, sakalı bembeyaz , gözlüğü , kostümü , bastonu simsiyah bir ihtiyar... İlk defa onu çoban çocukları gördüler , akşam evlerine döndükleri zaman köylüye haber verdiler. Bazı köylüler de odun getirirken ona rastlamışlardı. Kimdi nereden gelmişti? kimse bilmiyordu. Nerede oturur, nerede yatar kalkar? oda belli deyildi. Zaten dek az görünüyordu. Ayda bir defa. Onu görenler kıyafetinden ürüyorlar, birşey sormağa cesaret edemiyorlardı. Bunnulaberaber, selam verildiği zaman mukabele ediyordu, kendiliğinden hiç konuşmuyordu. Ayda bir defa, akşama doğ-

ru, defne ormanları arasında, ayak basmamış yüksek bir tepeye doğru çıkıyor, kayboluyordu..

Gerze köylüsü, kıvırcık saçlı, kumral genç mektepli, tâtili geçirmek için köyüne döndüğü zaman köylülerden bu adamın hikâyesini dinledi. Çok meraklandı, görüldüğü zamanı, gezdiği yerleri tahkik etti.

Güzel bir yaz günü , defnelerin , çamların kokularını süzen ikinci güneşinin nakışları altında , kıvırcık saçlı genç , çiçek ve menekşelerden demet yaparak, korulukta yavaş yavaş ilerleyordu. O garip adamın buralardan geçmesi lazımgeliyordu...

Ağaçlar hışıldadı, kalın ve siyah bastonuna dayanmış , ak başlı , kara gözlüklü ihtiyarın geçtiğini gördü. Peşine düştü, insan geçmemiş orman içinde onun izini bırakmıyordu.

İhtiyarın çehresi , kıyafeti gencin üzerinde derin bir tesir yapmıştı. Bu, adı bir adam deyildi. Her halde bir (Filozof) olacaktı. Kendisi ona bu adı takmıştı. Nerede oturursa yanına varacak, ona bu adla hitap edecek, muhakkak onunla konuşacaktı.

İhtiyar, tepede natürel bir koltuğa benziyen bir kaya üzerine oturdu, yerleşti. Yanı başında defne dallarının kımıldandığını duydu. Kıvırcık saçlı genç mektepli karşısında idi.

— Bonjour, filozof baba..

(1) Yazanın soy adı geçen sayımızda (Kurt) olarak çıkmıştır. Doğrusu (Kut) dur,

— Bonjor, oğlum.. Niçin bana filozof diyorsunuz?

Zeki genç karşısındaki insanı yakından görüyordu. Ağarmış kuvvetli kaşların üstündeki genç alına baktı. Orada derin ve karışık kıvrıntılar oynuyordu. Siyah birer camla kapatılmış olan gözlerini göremiyordu. Fekat o çukurlarda rengini bilmediği birer ampul yerleşmiş göreceğini zan ediyordu. İhtiyara cevap verdi.

— Yüzünüze bakan sizi filozof zanneder. Ben de öyle zannettim. Kendimce size bu adı koydum, Ben sizi tanımak istiyorum.

— Bunda haklısınız, fakat ben size kendimi nasıl tanıtayım? görüyorsunuz ya, kocamış bir Türküm. Tanımak için başka belligim yoktur. Ya siz, zeki genç kimsiniz?

— Ben de liseli bir Türk genci. Sizin burada ne yaptığınızı öğrenmek istedimde...

— Öğrenmek ihtiyacı, kutsal duygu... Size anlatayım. Ben buraya düşünmek için geliyorum. Bütün Türk yurdunu gezdim, bütün dünyayı gezdim.. Fakat uğradığım bu ilin güzelliğini bir yerde bulamadım. Bu defne ormanlarını, bu açık denizi görüyor musunuz? Bunlar ilham dolu, şiir dolu, duygu dolu... Buralarda ressanların fırçaları hiç görülmemiş renkler görür, renk haline geçmiş duygular, heyecanlar bulur. Şairlerin ruhu tabiatın şiirine kanar, kâinatın sırlarını sezer...

Genç mektepli, gümüş kollarla sarılmış yahlardan, yeşil billûra benzeyen göğsü, dalgaların elmas çelenklerle bezenmiş olan denize dalmış, dinliyordu. Doğudan gelen serin bir yel,

ihtiyarın uzun gümüş saçlarını, gencin kumrul saçlarını dağıtıyordu. Yakında bir çift bülbülün karşılıklı ve sürekli ötüşleri sessiz derelerde yangılanıyordu. Genç mektepli ruhunda ipek bir kanadın hafif vuruşlarını duydu.

İhtiyar devam ediyordu.

— Türk ilinin bu eşsiz bucağında ihtiyar kalbimde tatlı bir hız, yorgun başımda ılık bir akış duydum.. Düşünmek için bu yerleri pek uygun buldum. Dünyada en sevdiğim iş düşünmektir. Öyle sanıyorum ki insanlığın hayatı, bütün varlıklarını düşünmeğe, hasredebilmek gayesine doğru gidiyor.

— Anlıyamıyorum..

— İzah edeyim. Varlık serisinin sonuncu insanlıktır. İnsanların tarihine, yaşayışına bakılacak olursa yürüdükleri tekâmül yolu az çok sezilir. Bu yol (maddî hayat için sarfedilen zamanı kısaltmak, düşünce hayatı için daha fazla zaman kazanmak) zevki tabiisinden ibarettir. Hayvanlar bütün varlıklarını, karınlarını doyurmağa ve muhitin zorlamaları önünde kendilerini korumağa hasretmek mecburiyetindedirler. İlk insanlar da, hayatlarının en büyük kısmını bu uğurda sarfetmeğe mecburdular. Tekâmül yolu gittikçe insanları, aletler ve makineler icat ederek, tabiatın kuvvetlerini kendi yerlerine çalıştırarak daha az bir zaman ve ömür mukabilinde yaşamak ve korumak çarelerine sevk ediyor. Bu yol insanların natürel olgunlaşması yoludur. Gene bu yol, bu suretle kazanılan zamanı beyin çalışmasına, düşünmeğe götürüyor. Medeniyet dediğimiz yapı işte bu suretle kurulmuştur. İnsanlık, saadeti, her türlü engellerden kurtularak beyninin çalışmasıyla yaşadığı zaman duyur.. Bunda şüpheniz varmı?

(Sonu var)

Çoraktan İsveçe kadar bir gidiş

Ali Kahya Havzar oğlu

Çok olgun bir günde son harmanımı da dövmüş buğday, arpa, ve çavdarımı kalburdan geçirmiştim. Bu işlerimi başardığımdan ötürü içimde bir rahatlık duyuyordum. Yalnız yarım asır kadar birlikte bir yastığa baş koymuş olduğum seksen bahar görmüş hayat eşimi ebediyen kaybettiğimden çok kederli idim. Akşam yemeğimi yedikten sonra mevcudiyetimde duyduğum tatlı bir rehabet ve uyusukluk sevgiyle odamın içinde gelişi güzel uzanı verdim. Neden sonra akla yelken ederek atımı eğerledim. Geceleyin ay ışığında ver elini Gerze deyip yola çıktım.

Hayvanımı beni beş saat içinde Gerzede oturan bildiklerimden Bay Alinin evine ulaştırdı. Evin kapısını açan elli beşlik bir şahsı birden bire tanıyamadığımdan kim olduğunu sordum. (Beni ademim) cevabını vermesi üzerine bende (Hava anamızın evlâtlarındanım.) diyerek içeriye damladım ve burada konukladım. Bu beş saatlik seyahat bana az geldi. Ertesi sabah gecenin gelen vapura atladığım gibi haydi babam kumkapı denilen yerden itibaren adanın deniz hizasındaki bitimine kadar olan kısmı bir (berber) aynasını andıran Sinoba gittim. Karadenizin pırlantası dinmeye lâyık olan Sinobu umumî harpten bir kaç yıl önce gördüğüm şekilde bulmadım. Yangınlar onu harabeye çevirmiş. Hele son ve yakın zamanda dikkatsizlik yüzünden

çıkılmış olan ateş, suyun azlığından ve ya itfa vesaitinin biçimsizliğinden çarçabuk söndürülemediğinden şehrin en şirin bir bucağını bütün şiddet ve hırslı ile yalamış gitmiş. Bir çok yurddaşlara senelerce yerine getirilemeyecek zararlar vermiş. Bizim köy tabirince buna çok hayıflandım.

Şunu da kaydetmek isterim ki tarihî bir şehir olan Vilâyetimizde, gördüğüm bazı olgun eserler, terakkî ve bayındırlık alanında epice ilerlemiş olduğunu bana ifham ve ispat etti. Büyüklerimizin ve bilhassa kıymetli gençlerimizin bu husustaki himmet ve yurt severliklerini takdirlerle karşıladım. Buraya kadar olan gezi bana yetmedi. Çünkü gönlüm biraz aç göz-lüdü. İki gün sonra İstanbula yollandım.

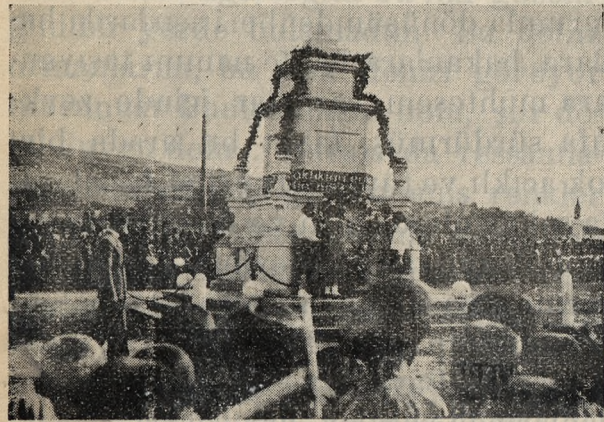
Saltanat devrinde ve o meşum 93 yılında Rumelinden üzgün bir ka'b ve durumla dönüşümdenberi asırlarda hanlara, hakanlara, halife namını taşıyanlara muhteşem saraylar içinde zevk safa sürdürmüş, fakat bu arada bir çok acıklı ve tüyler örpertici facialara da sahne olmuş olan ve yer yüzünde eşi bulunmıyan bu sevimli İstanbulu görmek nasip olmamıştı. İstanbulun benim gezip görebildiğim Fatih, Sultanahmet, Bayazıt ve Yeni cami meydanlarında parklar, havuzlarla süslenmiş insan bu yerlerden aldığı zevke doyamıyor. Cumuriyet idaresinin bunun gibi daha pek çok feyizli ve fazi-

letli eserleri beni hayrette bıraktı. Burada bir hafta kalmak niyyetinde iken her hangi bir yer ve parkların hele boğaziçinin zevki bediisi ikamet müddetimi birkaç gün daha uzattırdı.

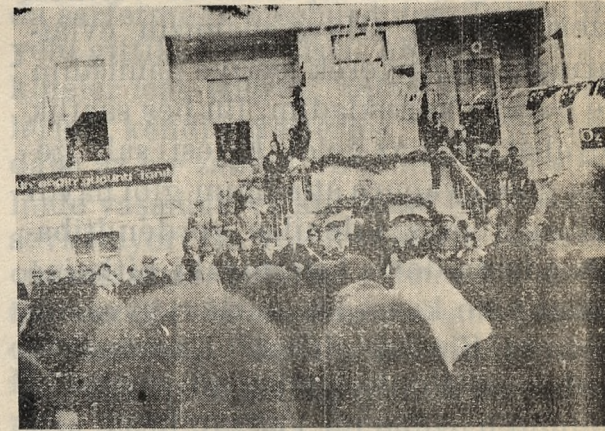
On günden sonra ara sıra haberleşmekte olduğum askerlik arkadaşlarımdan pek vefakâr bir simayı ziyaret için Çatalcaya hareket ettim. Üç saat sonra bu arkadaşımın Çatalca parkında karşılaşılarak kucaklaştık, gözlerden hasret yaşları, muhabbet damlaları akıttık. Parkta birer kahve aldıktan ve hoş beş ettikten sonra bu muhibbim beni evine buyurun etti. Teklifini yerine getirmekliğim tabii idi. İkimütehassir şahsın karşılaşması yüreklerde derin sevinçler uyandırdığı için gece yarısına kadar gözümüze uyku girmedi. Geçmiş devirdeki askerlik hayatımızdan, aleyhimizde neticelenen o meşum 93 harbinden, o zamanki vedaha sonraki askerlikle şimdiki kutsal Cumhuriyet idaresi askerliği hayatından bahisler açarak Cumhuriyetimizi minnetlerle taziz ve bunu varatan büyük Türk milletinin Ulu Önderi Atatürke şükran duygularımızı

içten gelen saygılarla tekrarladık. Bu vefakâr arkadaşım yarın koyun alım ve satımıyla ilgili olduğu Belgrada gideceğini ve beni bırakmayıp götüreceğini söyledi. Hatırını kırmak istemediğimden sabahleyin trenle hareket ettik. Belgrat hoş bir şehir. Emniyet, itimat yolunda biz Türklere hürmet fevkalâde burada iki gün kaldık arkadaşım buradaki işlerini bu müddet içinde başarmıştı.

Bu sayın arkadaşım üçüncü günü Berlinde Türkistan ve Çini Türkistanı ile deri ticareti yapmakta olan bir Türk tüccarile aralarındaki muamelelerini hesaplasıp düzeltmek mecburiyetinde bulunduğu bahsile Berlinde birlikte gideceğimizi söylemez mi dilediğim özürlerin hiç birisi kabul yeri bulamadığından peki demekten başka çarem kalmamıştı. Trene bindik. Bu Türk tüccarı Berlinde aynı zamanda gene Türk idaresi altında bulunan bir otelin de sahibi imiş. Doğruca onun oteline indik. Bu Türkün bakışları ve bize karşı gösterdiği samimiyet bana temiz yürekli bir Türkoğlu Türk olduğunu telkin etti. (Sonu var)



Cumhuriyet Bayramında Cumhuriyet ve Şehidlik anıtlarına teşekküller tarafından celenkler konulurken



Cumhuriyet Bayramında Evimiz Başkanı Tevfik Turan tarafından Parti binası önünde söylev söylenirken

Göklerden istediğim

*Elem, gönyük, sıkıntı hep karşımda oturur
Bir koltuğa atılıp baygın duran kız gibi ;
Çeker beni kendine şimşekteki hız gibi ;
İçimdeki son istek titreşmekten yorulur.*

*Beni, bir tekme vurup bu ateşin içine
Bir körpe odun gibi savursunlar; yanarım.
Tek artsın kızgınlığı, ben bahtıma kanarım.
Bilsem katışmam acun denen leşin içine.*

*Bir ümidle kendimce güya elemi boğdum ;
Ne çareki ömrümde ben onunla yuğruldum ;
Bu sırdaşımın bir gün ayrılmamder gönyüküm.*

*Varsın benzerlerimin son yeri toprak olsun.
İçim hergün zındandı, sonum biraz ak olsun ;
Kaldırın gökler beni, ben acuna bir yüküm !*

Cihad Rüşdü

934, İst - Yıldız

AT

Şeref Kayaboğazı

(Geçen nushanın devamı)

Osmanlı devletini kuran Gazi Osmanın terekesini yazan yazıcılar altın gümüş gibi kıymetli eşya çıktığını, buna karşı birkaç küheylan at ile sultan önünde yürük yabancı kısarak (Türküstandan gelme olacak), yancuk (At zırhı) kılınç, ok çıktığını anlatıyorlar.

Osman gaziden sonra yapılan önemli savaşların çoğu İlgar, İpken atlı baskınlardır.

Birinci Murad Ahilerin Ankara da kurdukları Kompiloyi bir atlı baskın ile hal etmiş. Ankara kalesini zabt etmişti.

Yıldırım bayezit tarafından hıristiyanlığa karşı kazanılan Nikbolu, Varna zaferleri Türkler elinde atın adeli kuvveti sayesinde olmuştur.

«Teymür - Yıldırım savaşında (Ankara: Çubuk çay boyunda) Yıldırımın kain biraderi Sırp Prensi Perzilasın kumandasında demir zırhlı kara elbise- li 20,000 atlı çerisi vardı.»

Bu savaş tekniğini (İlgar, Akın) Osmanlı İmparatorluğu zamanında çok genişletilmiştir. Hernekadar bu bir nevi kara korsanlığı yağmacılık idise de o zaman için Hukûku düvel kaide- lerine pek üstün görü riayet edildiği hatırdadır tutulmalıdır.

Osmanlı tarihinde at sayesinde yapılan Türklerin son kahramanlık iz- lerini taşıyan meşhur akınları burada kısaca gözden geçirelim:

İkinci murad zamanında Ferid bey

kumandasındaki akıncılar (Akıncı as- kerleri) Erdül e girdiler, Hermatışta- dı kuşattılar. Janhonyad Macar aske- riler bunları bozdu.

Fatih zamanında Bosna, Herseğin ele geçirilmesi üzerine Avrupaya akın- lar yapıldı. Bosna beyleri, İskalavovi- na, Karnitya, İştirya bölgelerine gir- diler, Laybah, Noşad şehirlerine ka- dar gittiler.

Avranos oğlu İshak paşa Hırvatıs- tan, Karniyolayı yağma etti. Akıncı- larımız Alp eteklerine, İtalya da İzon- zo kıyılarına kadar vardılar.

898 de Yakup paşa her akından daha ileri gitti, Macar - Avusturya ordu- sunu bozdu, bitirdi.

902 de Silistire beyi Malkoç oğlu Bali bey Yaroslav (Lehista).

904 de Bosna beylerbeyi İskender paşa şimali İtalya ya vardı. Türk akın- cılarının şiddeti Avrupayı o kadar kor- kutmuşuki Üçüncü Murad zamanında Avusturya İmparatoru İkinci Rodolf (Türk çanı) adile bir çan yabırmıştı. Bu çan günde üç defa çalınıyor, hıristiyanlar kiliseye çağrılıyor, Türkleri yenmek için Tanrıya yalvarılıyordu.

Tarihde diğer oluslarda ata önem vermişlerdir. Fakat atı Türkler kadar savaşda muvaffakiyetle kullanan hiç bir ulus yoktur.

Mesela Yunanlılar İstanbulda at koşu- ları için (Hipodrom - At meydanı şim- diki Sultan Ahmed meydanını) yaptırmış- lar isede bu askeri bir maksada değil

İmparatorluğu en nihayet parçalayan siyasi tefrikaların vucuduna sebep olmuştur.

* *

Şimdiki zamanda atın sür'atını ge- ride bırakacak makineler icad edilmiş- tir. Fakat en asrî ordular atın savaşda yaptığı hususî hizmetleri tamamen başaracak vasıta bulamamışlardır.

Zamanımızda atın kendine has esa- let ve mergübiyeti çoğalmış ve yük- selmiştir.

Halis bir İngiliz, Aarap atı bir oto- mobil, bir Tayyare kadar kıymetlidir.

Vaktile Almanlar Türkiyeden da- mızlık at alıyorlardı. Sonraları Türk- lerin ata olan merak ve itinaları git- tikçe azalmıştır. Atın soyu bozulmuş, iyi vasıfları kaybolmuştur. At soyu- nun bozulması memlekete pek büyük zararlar vermiştir. Bunu ilk önce as- kerî ihtiyaçlar ortaya koymuştur.

Vaktile mevcut olmayan ağır top- ları çekmek için esasen biniciliğe, akınlara yarayan Türklerin koşu atları müsait olmadığından büyük cüsseli

(Nonyos) denilen aygırlar getirilmiş- tir. Daha sonraları Rus kadanaları sa- tın alınmıştır.

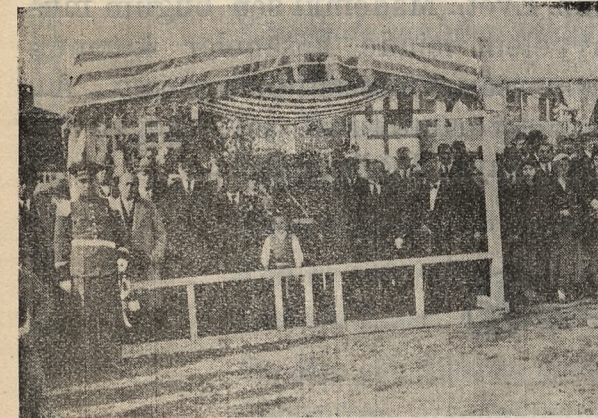
* *

Türkiyede mevcut at soyları :

Şu hakikati açıkca söylemek ge- rektir. Cumhuriyet devrine kadar at soyunun düzeltilmesi ciddi şekilde çalışılmamıştır.

1926 yılında Türkiye hayvanlarını tetkika çağırılan Avrupalı mütehas- sıs baytarlar pek muhtelif at cinsleri karşısında kalmışlardır. Bunların bir kısmının (meselâ Nonyos)un Anado- lunun hafif otlaklı kırlarında yaşama- yacağı ve yaşasa da iktisadî olamıya- cağı kanaâtında bulunmuşlardır.

Buna karşı hükümet bilhassa uzun yayla, Çiftelerde fennî Haralar vucû- de getirerek muhtelif cins soy atlar- dan Türkiye yurduna yarayacak tipler yaratılmasına önem verdi. Bu çalışmanın sonucunda Anadolu'ya elve- rişli bir örnek bulundu. Bu gün Uzun yayla da top çeken beygirler yetiştirili- yor. Bu, memleket için pek büyük kâr ve muvaffakiyettir.



Cumhuriyet Bayramında geçid resmi yapılan sahada kurulan tribünlerden biri



Cumhuriyet Bayramında resmi geçide iştirak eden Evimiz Bandosu

Meğer buda bir hayalmiş?..

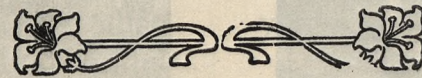
Bir Nesir

Mahzun gönlümün perisi vefakârım. Senelerdenberi dökülen tebessümün önünde daima sevinçli râşeler geçirmiş, kalp çarpıntılarımın dinamit vuruşları altında ezilmişimdir.. Uzun kirpiklerin, benim ilhamımın en kuvvetli bir kaynağı, mevzun yürüyüşlerin sinuhatımın en taşkın varlıkları olmuştur..

Denize çok benzeyen bir çift o tatlı gözlerinin rengi ve en engin bakışlarının derin ve füsunkâr manası.. ruhunda yer yer açılan ve hiç solmayan taze birer gonca halinde yaşıyorlar. İsiz ve kimsesiz karanlık geceleri pek severim. Çünkü o zaman seni düşünmek ve muhayyelemde şafaklı, şeffaf ve renkli, harukulâde rüyaların derinliğine dalmak fırsatını elde etmiş olurum.. Kesme kayalıklardan dökülen su şırıltılarının bende doğurduğu yeğâne aşkın ve saadetin canlı heyecanlı timsali ancak sensin. Evet, sensin..

Kavak ve söğüd ağaçlarının bol ve nefti gölgelerle süslediği çemen halı-

ları üstüne uzanmış ve orada sulara abanmış köprünün yarattığı çağlıyanın, ninnisini dinlerken seni hatırlamak ne hoştur. Ve tatlı hayallerinle hembezm olurken yalnız sen cananımı düşünürüm. Evet, yalnız ve ancak seni. Tonha kırlarda dolaşır, dağ yamaçlarına tırmanır, ta uzaklardan gelen sen çobanın neşe saçan kaval sesini dinlerken benliğimde hep sen varsın.. Bülbüllerin engin koruluklardan kopup gelen o akisli şakrayışları hep, hep seni ilham eder.. Bu ilhamlı örşelenişimde benim en kuvvetli varlık desteklerim yalnız sen oluyorsun.. Eğer seni hayalimde yaşatmamış olsaydım, ah bu geniş boşlukta dönen başım ve çarpılan kalbimle acaba ben ne yapardım deye düşünüyorum. Bak bak endişeye ne lüzum var deyeceksiniz. Evet.. Mademki sen bugüm muhayyelem içinde kâşaneler kurmuş yaşıyorsun, ve teselli buluyorum... A.. Ne yapıyorum, tuhaf şey, meğer bu da bir hayal değilmiş !!.....



YOLCU'ya

Salim Tavacı oğlu

Ey yolcu ayağını sıkı bas, sendeleme ,
Sakin , başka bir yol varmı ? diye , gözetleme ,
Yolun : Kurtuluş yoludur , biraz sarp olsada ,
Zorlu ülkünden hızal , bacakların yorulsada ,
Her adımın bir silindir , bak , düzeliyor yol ,
Ödevin ilerlemektir : Bir gay gibi kurul ,
Fırla asurların üstünden yıldırım gibi ,
Olur inişler , yokuşlar kaldırım gibi ,
Öndekilere dikkat et, nasıl yürüyorlar ?
Engelleri söküp de , kökünden çiğniyorlar .
(Ülkü) ateşi yakmış : kin , hasetle nifakı ,
Beslemiş yalnız kalplerde sevgi , vıfakı ,
Bak , Önderin sık hamlalerle nasıl akıyor ,
Kuvvetli adımlarından şimşekler çakıyor !
Bu şimşeklerin ışığında da yürüyen , Sen !
Ummam amma , bocalıyor , sendeliyor isen :
Şuna emin ol ki , ey sevgili yolcu kardeş ,
Yüreğinde varlığını bildiğim o ateş ,
Temizlemeyecek kadar sönükmüş, içini !
Esiri bulunduğun ihtirasla o kini ,
Atamadığını bir lahza için sanalım :
Tanrı korusun ! O zaman sana çok acırım !
Kan ve ruhunda yaşayan o mel'un mikroplar
Enerjini keser, Kemirir, seni kucaklar !
Bir lâşe gibi kalırsın yolun ortasında ,
Çiğnenirsin, arkadakilerin nalçasında !

Kısa Haberler

Yapılacak Stadyom için tetkikat yapmak üzere Trabzon Saylavı Mitat İdin Sinoba geldi. Sahayı görüb, mevkini beğendiler ve yüzme havuzunu da Stadyom dahilinde yapılmak üzere etüdlerini yaptıktan sonra Trabzona gittiler.

§ İki yılda bir yenilenmesi tüzük hükümlerinden olan evimiz şube yönetim kurulları seçimleri bitmiştir. Şubelerin yeni yönetim kuruluna intihab edilen arkadaşlar aşağıda yazılıdır:

Dil edebiyat şubesi yönetim kuruluna:

Ortaokul direktörü bedri Cansel.

» » Türkçe öğretme-

ni Dilâvar Can, Mustafa Kemal İlkokul öğretmeni Ş. Sami Kubilây.

Ar şubesi yönetim kuruluna :

Emniyet memuru Cemil, Piyanomuallimi Salih, öğretmen Zişan Akdemir, Cavit Karadeniz, İsmail Diri.

Gösterit şubesi yönetim kuruluna:

Bayan Misli Yurdakul, Kültür Direktörü İbrahim Ertuğrul, Halil Gencer, Meliha Özmen, Sacide Agan.

Spor şubesine :

baytar Cemal Yüksel, Ziraat Direktörü AliPar, Fen memuru Şehap İzmir, Terzi Murad, İsmail Akyıldız.

Sosyal yardım şubesine:

Sihat müdürü Fehmi Öner, Hastane baş hekimi Bahir İlder, Tehafiyeci Halim Mergen.

Kurslar şubesine:

Baş öğretmen Şevket, Öğretmen Şevket, Öğretmen Hüseyin Dinçer, Maliye memurlarından Nazmiye.

Kitapsaray şubesine :

Baş öğretmen Mitat Tunçel, Kültür baş katibi Haydar, Riza Nur kitapsarayi memuru Niyazi.

Köycüler şubesine:

Ali Ersoy, Mustafa Kantarcı, Halil Uguz.

Müze sergi şubesine :

Öğretmen Fatma Erineç, Muhasebei hususiye müdürü Necip Yalçınkaya Öğretmen Rüştü Turan.

§ Birinci Kânun ayının onuncu gününü yapılacak Partimizin İlyönkurul kongresinde müşahid olarak bulunmak üzere Malatya Saylavı Vasıf Çınay Sinoba gelecektir.

§ İki yıldanberi evimizin Spor kolunda çalışan Ziraat müdürü Ali Parterfian Ankara yüksek Ziraat Enstitosu idare müdürlüğüne tayin edilmiştir. Ali Par hiç unutulmaz hatıralar ile aramızdan ayrılmıştır.

Yeni ödevinde kendisine büyük başarılar dileriz.

§ İlimiz bölgesindeki İlçelerde C. H. Partisi kongreleri tamamlanmıştır. Ayancık, Boyabad ve Gerze Kongrelerinde İlbayımız ve Parti başkanımız S. Yurdakul da bulunmuş ve bu kongrelerde işbaşına genç ve münevver arkadaşlar intihap edilmiştir.

§ Erzurum - Sivas demiryolları için satılğa çıkarılan istikraz tâhvilleri hakkında başkanımız T. Turan evimiz salonunda bir söylev vermiş ve bu söylevinde hükümetimizin şimdiye kadar yapmış olduğu şümendüfer hatları ve bunların iktisadî ve siyasi önemlerini tebarüz ettirmiştir. Bu tahvillerden Sinoba gönderilmiş olanlar İlbayımız S. Yurdakul başkanlığında yapılan bir toplantıda tamamen satılmıştır.

§ Evimizin Dresdende (Zeis ikon) fabrikasından satın almış olduğu Selli Sinma makinesi İstanbul gümrüğüne gelmiştir. Gümrük maafiyeti işleri tamamlandıktan sonra Sinkba getirilecektir.

§ Sinema binasının tamiratına başlanmıştır. Bir ay içinde temamlanması için çalışılmaktadır.

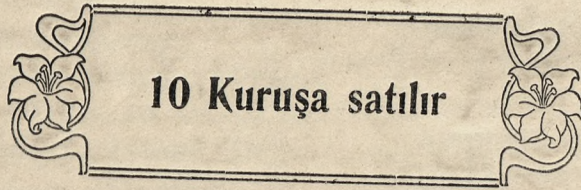
10 Kurşın satılır

Vatanıma!

Yurdseverliğin vatanı olan Derdimiz kıymetli vatanımızın sevinçle karşılar.
Derğize gönderilecek yazılar kâğıdın vatanın bir tarafına dâkile ile vatanın
altına el yazısı ile imza ve tarih adras konulmalıdır.
Derğize geri edilmeyen yazılar geri gönderilmez.
Derğize ait yazı ve müessesatlar Sinob Halkvî İdare beyetine yapılmalıdır.

Derğinin Yılı (100) kurşın





Vatandaş !

Yurdseverliğin aynası olan Dergimiz, kıymetli yazılarınızı sevinçle karşılar.

Dergiye gönderilecek yazılar kâğıdın yalanız bir tarafına daktilo ile yazılarak altına el yazısı ile imza ve sarîh adres konulmalıdır.

Dergiye derc edilmîyen yazılar geri gönderilmez.

Dergiye ait yazı ve müracaatlar Sinob Halkevi İdare heyetine yapılmalıdır.

Derginin Yıllığı (100) kuruştur